

Ганжело С. М.,

*старший викладач кафедри німецької та французької філології
Маріупольського державного університету*

ПОЄДНАННЯ КІЛЬКОХ ТИПІВ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ МОДИФІКАЦІЙ У МЕЖАХ ОДНІЄЇ ФРАЗЕОЛОГІЧНОЇ ОДИНИЦІ В НІМЕЦЬКІЙ МОВІ

Анотація. Стаття присвячена дослідженню поєднання кількох типів фразеологічних модифікацій. Актуальність дослідження визначається необхідністю системного вивчення цього явища, яке забезпечує максимальну дієвість і ефективність того, про що повідомляється.

Відповідно до сучасних тенденцій у фразеологічній науці під модифікацією розуміється випадковий прояв фразеологізму, тобто фіксована фраза модифікується для контексту, і майже у всіх випадках бажаний ефект досягається лише в цьому контексті.

Оскільки автори не обов'язково обмежуються використанням одного перетворення фразеологізму, ми розглядаємо приклади одночасного використання двох, трьох і навіть більшого числа простих (елементарних) прийомів, серед яких неможливо виділити ядерний компонент, у самих різних комбінаціях і поєднаннях, що відкриває безмежні можливості творчого застосування складних видів перетворення.

Крім того, у статті акцентується на розмежуванні ускладнених (комбінованих) стилістичних прийомів і конвергенції прийомів. Ускладнені стилістичні прийоми являють собою комбінацію кількох прийомів модифікації внутрішнього або зовнішнього плану фразеологічних одиниць (ФО).

Конвергенція способів і прийомів контекстної реалізації ФО є більш складним поняттям і відрізняється високим ступенем комплікативності. При цьому конвергенція – це не проста комбінація прийомів, і вироблений нею стилістичний ефект не є простою сумою інформативності, експресивності та емотивності, отриманих у результаті використання кожного прийому окремо, оскільки складна комбінація стилістичних прийомів може породжувати і нову якість.

У роботі демонструються також найпопулярніші комбінації типів фразеологічної модифікації та наводяться приклади з преси.

Як показує аналіз цих прикладів, автори прагнуть видозмінювати ФО, справляючи враження чогось незвичайного, яскравого, несподіваного, з метою досягнення певного прагматичного ефекту. У результаті трансформацій створюються нові смислові відтінки, з'являється нова мистецька якість ФО.

Отже, домінуючу роль комбінації кількох фразеологічних перетворень можна пояснити тим, що деякі типи модифікацій дедалі частіше пов'язуються в тексті з метою посилення дії висловлювання на читача.

Ключові слова: фразеологічна одиниця, фразеологічна модифікація, складна модифікація, конвергенція, конвергентна модифікація.

Постановка проблеми. «Стійкість» як характеристика фразеологізмів означає, що фразеологізми мають фіксовану

структуру, але численні приклади показують, що автори свідомо змінюють структуру або модель фразеологічної одиниці (ФО).

Модифікація стійких сполучень є предметом значної кількості досліджень у німецькій науковій літературі. Деякі роботи з модифікованих виразів звертаються до питання їх появи в тексті. Вони концентруються на модифікації фіксованих фраз для досягнення певних стилістично-експресивних ефектів та на семантико-прагматичному значенні модифікацій [1, с. 82]. Описи важливих проблем та спроби типології для фразеологічної модифікації з'явилися вперше в роботах Г. Бургера, В. Флейшера, Г. Бургера / А. Бухофера / А. Сіалма, Г. Шмідта, Б. Ленца. Пізніше вони згадують формальні умови, яким мають відповідати типи перетворень, щоб вони могли бути впізнавані як такі.

Г. Бургер стверджує, що модифікації здебільшого є випадковими проявами фразеологізму, тобто фіксована фраза модифікується для контексту, і майже у всіх випадках бажаний ефект досягається лише в цьому контексті [2, с. 160]. Або, на думку Бухофера і Сіалма, лексичні модифікації – це мовні явища, «які мають чіткі семантичні ефекти, призначені автором, які є унікальними на той момент» [3, с. 38]. Навпаки, варіація називається загальним явищем. Тому варіанти одного і того ж фразеологізму можуть бути використані в різних контекстах. Різні типи модифікацій часто пов'язані між собою в тексті, що, з одного боку, посилює їх дію, а з іншого – ускладнює розрізнення типів перетворень, задіяних в одному з цих фразеологічних «кластерів» [4, с. 168–169].

Існують різноманітні причини оказіональних перетворень. Справа в тому, що в процесі свого функціонування і через часте вживання багато фразеологічних одиниць перетворюються на штампи. Прагнення посилити експресивність, змусити по-новому звучати відомі ФО, змінити емоційну тональність, а також пожвавити їхню внутрішню форму призводить до різних способів їх нестандартного вживання [5, с. 4].

Отже, автори не обов'язково обмежуються використанням одного з прийомів. Особливість мовного стилістичного засобу, який пропонується розглянути в цій статті, полягає в тому, що він допускає одночасне використання двох, трьох і навіть більшого числа простих (елементарних) прийомів, серед яких неможливо виділити головний, у різних комбінаціях і поєднаннях, що відкриває безмежні можливості творчого застосування складних видів перетворення.

Таким чином, об'єктом вивчення в нашій роботі є поєднання модифікацій фразеологізмів німецької мови з позиції особливостей їх функціонування в тексті.

Предметом аналізу цієї розвідки є оказіональні утворення, залучені до процесу комбінації прийомів фразеологічних модифікацій, яким піддаються ФО в німецьких текстах.

Мета статті. Актуальність наукового дослідження визначається необхідністю системного вивчення ролі поєднання кількох прийомів фразеологічних модифікацій у рамках одного фразеологізму в тексті, а також в їх типізації, в чому і полягає ціль роботи.

Виклад основного матеріалу. А.С. Начісціоне пропонує називати паралельне використання кількох прийомів у межах однієї ФО *фразеологічною конвергенцією*, підкреслюючи, що це явище не є ускладненням одного засобу іншим. У цьому випадку не виявляється основний прийом, і функціонує таке скупчення як одне семантичне та стилістичне ціле. У результаті одночасного використання елементи конвергенції сприяють створенню стилістичного ефекту всієї комбінації [6, с. 83].

Фразеологічна конвергенція завжди концентрує на собі увагу читача. У текстах німецьких авторів вона представлена численними прикладами.

Під складними перетвореннями фразеологічних одиниць ми розуміємо мовний стилістичний засіб, який створюється завдяки одночасному вживанню двох і більше елементарних прийомів перетворення в одному використанні [6, с. 103]. У разі ускладнених стилістичних прийомів перетворення або їх конвергенції можна говорити про оказіональну фразеологічну конфігурацію другого ступеня. У нашій роботі ми розмежуємо ускладнені (комбіновані) стилістичні прийоми і конвергенцію прийомів. Ускладнені стилістичні прийоми являють собою комбінацію кількох прийомів модифікації внутрішнього або зовнішнього плану ФО.

Конвергенція способів і прийомів контекстної реалізації ФО є більш складним поняттям і відрізняється високим ступенем комплікативності. Проведене дослідження показує, що в процесі конвергенції в одному контексті можуть вживатися: 1) поєднання структурно-семантичної модифікації, що не приводить до порушення тотожності узуальної ФО, і семантичного перетворення; 2) комбінація семантичної модифікації двох ФО в одному контексті, актуалізація семантики яких, як правило, досягається в результаті їх взаємного впливу; 3) поєднання двох видів структурно-семантичних індивідуально-авторських модифікацій ФО, які можуть порушувати або не порушувати тотожність.

Але сполучення взаємодіючих стилістичних прийомів практично безмежне. При цьому конвергенція – це не проста комбінація прийомів, і вироблений нею стилістичний ефект не є проста сума інформативності, експресивності і емотивності, отриманих у результаті використання кожного прийому окремо, оскільки складна комбінація стилістичних прийомів може породжувати і нову якість.

Ще раз підкреслюємо, що в теорії фразеології завжди проводиться розмежування понять «конвергенція» та «ускладнене використання ФО», які в деяких випадках важко розрізнити, на що вказує Е.І. Халатнікова. Автор пропонує використовувати метод елімінації (виключення), який можна ефективно застосовувати за наявності в складному перетворенні двох прийомів оказіонального використання ФО. При цьому по черзі опускається то один, то інший прийом, завдяки чому спостерігається більш сильний стилістичний ефект. Якщо є провідний стилістичний ефект, то це ускладнений прийом, якщо ж стилістичні

ефекти, вироблені прийомами, рівнозначні, тобто вони утворюють єдиний стилістичний ефект, то це – конвергенція [7, с. 221].

Як вже зазначалось раніше, складні перетворення здебільшого представлені випадками паралельного використання оказіональних прийомів, серед яких неможливо виділити основний прийом. Взаємодія простих прийомів у фразеологічній конвергенції є природним наслідком смислових взаємодій, насиченості висловлювання експресивними й емоційними оцінками і додатковими асоціаціями. У разі використання кількох прийомів в одному фразовикористанні відбуваються зміни в синтаксичній структурі, компонентному складі та семантиці ФО, які породжують новий стилістичний ефект. Фразеологічна конвергенція дозволяє передати такий обсяг смислової та стилістичної інформації, який неможливо здійснити ні узуальним фразовикористанням, ні засобами окремого прийому.

Фразеологічні одиниці нерідко піддаються конвергентним модифікаціям. Частіше за все в літературі високий прагматичний ефект на адресата досягається за рахунок оказіонального поновлення ФО за допомогою таких стилістичних прийомів, як еліipsis, додавання, заміна в поєднанні з подвійною актуалізацією значення ФО.

Аналіз прикладів показує, що автори прагнуть видозмінювати ФО, справляючи враження чогось незвичайного, яскравого, несподіваного з метою досягнення певного прагматичного ефекту. У результаті поєднання трансформацій створюються нові смислові відтінки, з'являється нова якість ФО.

Найпопулярнішими комбінаціями типів фразеологічної модифікації згідно з Ельшпас, є:

– розширення (прикметниковим означенням) + відокремлення іменної частини:

Wenn Sie hier das Anfangsdatum der Verjährung verschieben, dann berichtigen sie nur einen falschen Entscheid, den wir in diesem Hause getroffen haben. Der häufige Vorwurf, der mir gemacht wurde, war der des Wortbruchs und der Unehrlichkeit [4, с. 199] – einen Entscheid, eine Entscheidung treffen, jmdm. einen Vorwurf machen [8];

– контамінація + розширення (прикметниковим означенням):

Entgegen allen Beteuerungen laufen wir Gefahr, auf das Auslaufmodell „Nationalstaat“ zu setzen und den europäischen Zug der Zeit zu verpassen. [4, с. 200] – den Zug der Zeit verpassen [8];

– контамінація + розширення (означенням в родовому відмінку):

Der Gordische Knoten des Pro und Kontra für Berlin oder Bonn lässt sich [...] nicht dadurch entwirren, dass man zwischen dem Entweder-Oder auf kompromissbereite Lösungssuche geht, so ehrenhaft und so notwendig das auch war ist. [4, с. 200] – den gordischen Knoten durchschauen + den Knoten entwirren [8];

– редукція + субституція:

Man tritt auch unserem Präsidium nicht zu nahe, wenn man es in dieser Woche hart an der Grenze der Überforderung vermutet. [4, с. 200] – hart an der Grenze des guten Geschmacks/ des Möglichen/ sein/ liegen [8];

– координація + розширення (прикметниковим означенням):

Aber wenn Verjährung von Mord aufgehoben wird, dann wird damit ein unübersehbares Zeichen gesetzt, ein Signal für alle, die kriminelle Gewalt gegen das Leben üben wollen oder mit 34 der Möglichkeit auch nur spielen. [4, с. 200] – ein Zeichen setzen + ein Signal für jmdn./ etwas setzen [8].

Крім того, з'являються абсолютно різні комбінації кількох типів модифікацій, а саме: не тільки поєднання двох, але й трьох процесів модифікації.

Існують певні типи перетворень, які завжди відбуваються в поєднанні з іншим або кількома процесами модифікацій. Такі комбінації прийомів становлять найбільшу частину прикладів. Але все одно зазвичай пов'язуються два типи модифікацій.

Наведемо 9 можливих комбінацій фразеологічних перетворень: 1) лексична субституція + додавання прикметника; 2) лексична субституція + розширення обставиною; 3) лексична субституція + заміна ствердження на заперечення; 4) лексична субституція + укорочення; 5) лексична субституція + граматична модифікація; 6) додавання прикметника + заміна ствердження на заперечення; 7) граматична модифікація + заміна ствердження на заперечення; 8) розширення + заміна ствердження на заперечення; 9) комбінація трьох прийомів модифікації.

1. Лексична субституція + додавання прикметника

При цьому типі модифікації дієслівна частина зазвичай замінюється та відбувається розширення прикметником:

Es geht darum, die Grenze zu finden und auf der richtigen Seite zu bleiben [9, № 50, S. 26] – auf j-ds. Seite stehen/sein (*bleiben + richtig*) [8];

Wallraff kennt diesen Effekt genau, und er spielt mit Wonne Situationen nach, in denen er Leute auf dünnes Eis geführt hat [9, № 50, S. 92] – etwas aufs Eis legen (*führen + dünn*) [8];

Alpha-Anwalt Rain dementiert das energisch. „Wenn es Dunkelhäutige waren“, schimpft er, würde man mit derlei linguistischen Fragen in eine russistische Ecke gedrängt, aber bei Russen sei wohl alles erlaubt [9, № 39, S. 150] – j-n. in die Enge treiben [8].

У цьому випадку поєднується не тільки лексична заміна іменника (*Ecke* замість *Enge*), а й заміна дієслова (*drängen* замість *treiben*) з додаванням прикметника (*russistisch*).

2. Лексична субституція + розширення обставиною

У цій комбінації прийомів модифікації лексична заміна відбувається з дієсловом або іменником із розширенням за допомогою обставини. Заміна дієслівної частини та додавання прислівника трапляються в такому випадку:

Vergangenheit buchstäblich ans Kreuz nageln [9, № 42, S. 28] – aufs Kreuz legen (*buchstäblich + nageln*) [8]. Тут також можна спостерігати лексичну субституцію лексеми (прийменник *an* замість *auf*).

У наступному прикладі розширення прислівниковою обставиною (*bewusst*) та прикметникове означення (*neu*) пов'язані з лексичною заміною дієслова (*bauen*):

Auch mit dem neuen „Institute für Advanced Study“ baut die TU München bewusst neue Brücken zur Wirtschaft [9, № 42; S. 164] – j-m eine [goldene] Brücke/ goldene Brücken bauen [8].

3. Лексична субституція + заміна ствердження на заперечення

У цих прикладах йдеться про заміну дієслівного компонента, поєданого з часткою заперечення *nicht*.

Aber ich weiß, dass die Leute bei Airbus sehen wollen, dass der Mann an der Spitze und seine Mannschaft nicht den Kopf in den Wolken haben, sondern die Realität derer kennen, die in den Werken teilweise rund um die Uhr produzieren [9, № 42; S. 89]. – den Kopf in den Wolken tragen (*haben + nicht*) [8].

Deshalb sollen sie sich jetzt nicht den Mund wund reden, dass sich die Sozis Gedanken machen [9, № 41, S. 28]. – sich fustelnd den Mund reden [8]. Тут наступне прикметникове означення виникає із запереченням (*wund reden + nicht*).

Dass er es schafft, an der Macht zu bleiben, ohne einen Strich an der Verfassung zu ändern, weil das unter Putin eher bedeutungsloses Amt des Regierungschefs plötzlich zur wichtigsten Schaltstelle im Staate wird? [9, № 41, S. 152] – keinen Strich tun/ machen [8].

У цьому реченні є заміна лексеми (*ändern* замість *tun/ machen*), а також заміна заперечення на ствердження (*keinen Strich – einen Strich*). Ефект заперечення в модифікації виражає прийменник *ohne*.

4. Лексична субституція + скорочення

Ця комбінація типів модифікації стосується лексичної заміни, яка пов'язана із скороченням. У наступному прикладі один іменний додаток у давальному відмінку замінюється, а інший додаток у давальному відмінку скорочується.

Ich persönlich stehe mit beiden Beinen fest auf dem Boden. [9, № 50, S. 76] – mit beiden Beinen/ Füßen im Leben [fest] auf der Erde stehen (*auf dem Boden + скорочення im Leben*) [8].

5. Лексична субституція + граматична модифікація

Denn der Parteiführer begriff schneller als alle Rivalen, dass sich die Auflösung der russischen Gesellschaft nicht stoppen ließ, wenn man die großen Fragen hinausschob: die Bodenreform, die Regelung der Nationalitätsproblematik, die Friedensfrage [9, № 50, S. 46] – das ist die große Frage [8].

У цьому реченні дієслівна частина замінена і поєднана з граматичною модифікацією, точніше зміною від однини до множини (*hinaussieben + die großen Fragen*).

6. Додавання прикметника + заміна ствердження на заперечення

Здебільшого зустрічаються приклади заперечення з часткою *nicht*:

Seit seinem Rückzug aus der aktiven Politik ist Joschka Fischer nicht mehr leicht aus der Ruhe zu bringen. [9, № 42, S. 38] – j-n aus der Ruhe bringen (*leicht + nicht*) [8].

Існують речення з запереченням *kein*:

Was es an unappetitlichen Äußerungen des „Hasspredigers der Revolution“ gibt, zitieren die Biografen, und es wirft kein gutes Licht auf ihn. [9, № 42, S. 202] – Licht auf j-n, etw. werfen (*gut + kein*) [8].

7. Граматична модифікація + заміна ствердження та заперечення

У наступному прикладі знаходимо зміну ствердження на заперечення (*ein – kein*) та граматичну модифікацію від прийменника *von* до означеного артикля в родовому відмінку *des*.

Der frühere GSG-9-Chef, der nach heftigen Interventionen der Botschaft demnächst abgelöst werden soll, ist kein Mann des Wortes, Englisch spricht er nur rudimentär, und seine diplomatischen Fähigkeiten gelten als überschaubar [9, № 41, S. 38] – ein Mann von Wort [8].

8. Розширення + заміна ствердження та заперечення

Es kommt uns so vor, als ob das Außenamt es wie der Vogel Strauß mache, seinen Kopf in den Sand politischer Hoffnungen verstecke und Gefahren leugne [1, с. 87] – den Kopf in den Sand stecken [8].

У цьому прикладі відбуваються розширення (*politischer Hoffnungen*) та зміна ствердження на заперечення (*verstecken* замість *stecken*).

9. Комбінація трьох прийомів модифікації

– Лексична субституція + зміна складних слів + граматична модифікація

Поєднання трьох процесів модифікації утворює цікавий випадок:

Ich habe es bisher nie verstanden, aus welchen Gründen CSU-Schwanz mit dem CDU-Hund wedelt und CDU-Granden sich wie Witzblattfiguren verhandeln [9, № 41, с. 42] – Wo die Hunde mit dem Schwanz bellen [8].

У цьому випадку спостерігаємо тріаду прийомів модифікації: лексична заміна (замість дієслівної частини *bellen* автор використовує *wedeln*) + граматична модифікація (заміна множини на одну *Hunde* – *Hund*) + зміна складних слів (складні слова з дефісом *CSU-Schwanz* та *CDU-Hund*). Аббревіатури (*CSU* та *CDU*) виступають як означальні слова. У модифікації відбувається заміна іменника в множині *Hunde* на іменник в однині *Hund*, та замість іменника *Hunde* з'являється іменник *Schwanz*. Перестановка фразеологічних компонентів створює іронічний ефект.

– **Перетворення складних слів + скорочення + граматична модифікація**

Ein Glücksfall im Unglück (Titel) [9, № 41, S. 74] – Glück im Unglück haben [8].

У наступному прикладі зустрічаються три види модифікації: підтип «нульовий артикль – неозначений артикль *ein*» граматичної модифікації, доповнення до основного слова іменника *Fall*, а також скорочення дієслівної частини (*haben*).

– **Лексична субституція + додавання прикметника + граматична модифікація**

Wenn es aber um Europa geht, schnellt der Erregungspegel des ehemaligen Außenministers in altbekannte Höhen [9, № 42, S. 38] – in die Höhe gehen [8].

У прикладі поєднуються лексична заміна дієслова (*gehen* – *schnellen*), додавання прикметника (*altbekannt*) та граматична модифікація від однини до множини (*Höhe* – *Höhen*).

„*Es war der Tropfen, der das Fass zum Überlaufen brachte*“, sagt der schwedische Asien Experte Bertil Lintner, einer der besten Kenner des Landes [9, № 40, S. 127] – das ist / war der letzte Tropfen [8].

У цьому реченні можна говорити про розширення за допомогою відносного речення (*der das Fass zum Überlaufen brachte*) в поєднанні з редуцією за допомогою прикметника (*letzte*). Але це залишається сумнівним, оскільки лексикон має загальний базовий фразеологізм.

У разі поєднання кількох видів модифікації лексична заміна, додавання прикметника, зміна ствердження на заперечення найчастіше поєднуються між собою або з іншим методом модифікації. Не було виявлено обмежень, які виключали б поєднання певного типу модифікації з іншим.

Висновки. Отже, домінуючу роль комбінації кількох фразеологічних перетворень можна пояснити тим, що деякі типи модифікацій дедалі частіше пов'язуються в тексті з метою посилення дії висловлювання на читача.

Подальшої розробки заслуговує питання про різновиди поєднання фразеологічних прийомів із метою встановлення функціонально-стильових особливостей дискурсу сучасної преси, а також процесів, що відбуваються в ньому.

Література:

- Blachut E. Sprachspielerische Modifikationen formelhafter Wendungen. Untersuchungen anhand deutscher und polnischer Belege. Wrocław: Oficyna Wydawnicza ATUT-Wrocławskie Wydawnictwo Oświatowe, 2004. S. 82–83
- Burger H. Phraseologie. Eine Einführung am Beispiel des Deutschen. Grundlagen der Germanistik (Band 36). Berlin: Erich Schmidt Verlag, 2010. 239 S.
- Burger H., Buhofer A., Sialm A.: Handbuch der Phraseologie. Berlin, New York: Walter de Gruyter, 1982. 450 S.

- Elsaß S. Phraseologie in der politischen Rede. Untersuchungen zur Verwendung von Phraseologismen, phraseologischen Modifikationen und Verstößen gegen die phraseologische Norm in ausgewählten Bundestagsdebatten. Opladen, Wiesbaden: Westdeutscher Verlag, 1998. 319 S.
- Пименова М.А. Стилистическая инверсия в сфере фразеологии современного английского языка : дис. ... канд. филол. наук. Москва, 1990. 179 с.
- Naciscione A. Stylistic Use of Phraseological Units in Discourse. London: John Benjamins Publishing, 2010. 292 p.
- Халатникова Э.И. Структурно-семантический и стилистический аспект цепочек сложных преобразований фразеологических единиц. Сборник науч. тр. МГПИИЯ им. М. Тореза. Вып. 198: Фразеология и контекст. Москва, 1982. С. 215–226
- Redensarten. URL: https://www.redensarten-index.de/suche.php?suchbegriff=~Es%20ist%20zum%20Auf%20die%20B%20C3%A4ume%20kletteren&bool=relevanz&gawoe=an&sp0=rart_ou&sp1=rart_varianten_ou
- „Der Spiegel“: Die Zeitschrift. 2007. № 39–50.

Ganzhelo S. Combining several types of phraseological modifications within one phraseological unit in German

Summary. The article studies the combination of several types of phraseological modifications. The problem is currently of great interest due to the need for a systematic study of the phenomenon, which reveals maximum potential and effectiveness of communicated issues.

According to modern trends in phraseology, modification is defined as a random manifestation of a phraseological unit, that means a fixed phrase is modified for the context, and in almost all the examples in the study, the desired effect is achieved only in a particular context.

Since authors turn to different transformations of a phraseological unit, we consider the examples of simultaneous use of two, three and even more simple (elementary) techniques in various combinations and merges making it impossible to distinguish the main one, which reveals numerous opportunities for creative application of complex transformations.

The article highlights that we distinguish between complex (combined) stylistic devices and convergence of techniques. Complicated stylistic devices correspond to the combination of several modification techniques of the internal or external form of a phraseological unit (PU).

Convergence of methods and techniques of contextual implementation of a PU is a more complex concept and has a high degree of complexity. Convergence is not just a combination of techniques, and the stylistic effect it produces is not just a sum of information content, expressiveness and emotional breadth resulted from the application of each technique separately, as a complex combination of stylistic devices can generate a new quality.

Furthermore, the paper examines the most popular combinations of the types of the phraseological modification and provides examples from the press.

The analysis of these examples demonstrates that the authors seek to modify PUs creating the impression of something unusual, bright, unexpected with a view to achieve a certain pragmatic effect. Transformations result in coining new semantic shades, a new artistic quality of phraseological units.

Thus, the dominant role of the combination of several phraseological transformations can result from the fact that some types of modifications merge in the text more frequently in order to enhance the effect of the statement on the reader.

Key words: phraseological unit, phraseological modification, complex modification, convergence, convergent modification.